

Οι Άγιοι Μάρτυρες Αντώνιος, Ιωάννης και Ευστάθιος της Βίλνας

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Για πάρα πολλά χρόνια η εικόνα υπήρξε οικογενειακό κειμήλιο των Βυζαντινών αυτοκρατόρων. Σύμφωνα με την πιο διαδεδομένη εκδοχή, την εικόνα έφερε στη Μόσχα η Σοφία Παλαιολογίνα το 1472, όταν νυμφεύτηκε τον Μεγάλο Δούκα της Μόσχας Ιωάννη Γ.

Οι Άγιοι Μάρτυρες Αντώνιος, Ιωάννης και Ευστάθιος της Βίλνας

Σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή, η εικόνα πέρασε στα χέρια του Δούκα Ιωάννη του Γ από τους Δούκες της Γαλλίας, οι οποίοι με τη σειρά τους είχαν πάρει την εικόνα από Βυζαντινούς αυτοκράτορες ως δώρο.

Το 1495 ο Μέγας Δούκας ευλόγησε την θυγατέρα του, Ελένη με αυτή την εικόνα όταν επρόκειτο να νυμφευθεί τον Μεγάλο Δούκα της Λιθουανίας. Μετά το θάνατο της Ελένης η εικόνα τοποθετήθηκε πάνω από τον τάφο της στην εκκλησία της Αειπαρθένου Μαρίας στη Βίλνιους.

Τον Αύγουστο του 1915 η εικόνα μαζί με τα λείψανα των Αγίων μαρτύρων της Βίλνιους μεταφέρθηκαν στο μοναστήρι Ντόνσκοι στη Μόσχα. Από τότε η τύχη τους αγνοείται.

Στην εκκλησία του Αγίου Πνεύματος διασώζεται ένα αντίγραφο της εικόνας το οποίο αποτελεί ένα πολυτιμότερο κειμήλιο.

Αντίγραφο Παναγίας Οδηγητρίας της Βίλνας. Η εικόνα τιμάται στις 27 Απριλίου και στις 28 Φεβρουαρίου τιμάται η μεταφορά της στη Βίλνα.

Οι Άγιοι Μάρτυρες Αντώνιος, Ιωάννης και Ευστάθιος

Οι τρεις Άγιοι μάρτυρες τελειώθηκαν κατά τη ηγεμονία του Μεγάλου Δούκα της Λιθουανίας Ολγκέρντ γύρω στο 1347. Ο Αντώνιος και ο Ιωάννης ήταν αυλικοί του Μεγάλου Δούκα και όπως η πλειοψηφία των Λιθουανών τότε, ήταν ειδωλολάτρες. Τα δύο αδέλφια όμως βαπτίστηκαν κρυφά από τον Ορθόδοξο ιερέα Νέστωρα.

Άρχισαν από τότε να ζουν μια χριστιανική ζωή και να απέχουν από τις ειδωλολατρικές συνήθειες. Όταν κάποια φορά τους ζητήθηκε από τον Δούκα να καταλύσουν κρέας ημέρα Παρασκευή, παραμονή Χριστουγέννων, αυτοί αρνήθηκαν και αυτός τους έριξε σ' ένα μπουντρούμι. Ύστερα από ένα χρόνο φυλάκισης, ο μικρότερος αδελφός, ο Ιωάννης δέχθηκε να ακολουθήσει τις ειδωλολατρικές συνήθειες και απελευθερώθηκε. Ο Δούκας χάρηκε πάρα πολύ και απελευθέρωσε και τα δύο αδέλφια αποκαθιστώντας τα στις προηγούμενες ειδωλολατρικές τους κοινωνικές θέσεις. Ωστόσο, ο Αντώνιος εξακολούθησε να ομολογεί την Ορθοδοξία και φυλακίστηκε και πάλι.

Ο Ιωάννης παρέμεινε στην αυλή του Δούκα. Ωστόσο κατάλαβε την αμαρτία του, μετανόησε και ομολόγησε την ορθόδοξη πίστη. Τότε τον κτύπησαν πολύ άσχημα και τον έριξαν και πάλι στη φυλακή. Πολλοί άνθρωποι βλέποντας την ζέουσα πίστη των δύο μαρτύρων και τα βάσανά τους ασπάσθηκαν τον Χριστιανισμό. Αυτό εξόργισε τους ειδωλολάτρες ιερείς, οι οποίοι ζήτησαν από το Μεγάλο Δούκα να τους θανατώσει.

Το 1347 κρέμασαν τον Αντώνιο στα περίχωρα της πόλης. Αργότερα ο Δούκας διέταξε την εκτέλεση και του Αγίου μάρτυρα Ιωάννη. Ο Ευστάθιος ήταν συγγενής των δύο μαρτύρων και βλέποντας την πίστη τους ασπάστηκε την Ορθοδοξία και βαπτίστηκε και αυτός. Ομολόγησε δημόσια την πίστη του και γι' αυτό βασανίστηκε φρικτά. Στις 13 Δεκεμβρίου του 1347 κρέμασαν τον Ευστάθιο πάνω στο ίδιο δένδρο όπου μαρτύρησαν οι Αντώνιος και Ιωάννης.

Το 1374 οι τρεις μάρτυρες αγιοποιήθηκαν. Η μνήμη τους εορτάζεται στις 27 Απριλίου ενώ στις 26 Ιουλίου εορτάζεται η επιστροφή των Αγίων λειψάνων τους από τη Μόσχα στο μοναστήρι του Αγίου Πνεύματος στη Βίλνα.

Η Εκκλησία και το μοναστήρι

Η εκκλησία και το μοναστήρι του Αγίου Πνεύματος κτίστηκαν το 1597 με δαπάνες

του χριστεπώνυμου πληρώματος της Βίλνας.

Με την υπογραφή της βασιλικής διαταγής το 1609 σύμφωνα με την οποία όλες οι ορθόδοξες εκκλησίες υπάγονται στη δικαιοδοσία του Μητροπολίτου της Ουνιτικής Εκκλησίας, μέλη της ορθοδόξου Εκκλησίας κατάφεραν να διασφαλίσουν τα δικαιώματά τους και έτσι η Εκκλησία και το μοναστήρι του Αγίου Πνεύματος είναι τα μοναδικά εκκλησιαστικά ιδρύματα της Βίλνιους που παρέμειναν στην ορθόδοξη εκκλησία.

Το 1634 η ξύλινη εκκλησία αντικαταστάθηκε με πέτρινη. Ο κυρίως ναός αφιερώθηκε στην επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος στους Αποστόλους ενώ τα δύο παρεκκλήσια στον Άγιο Ιωάννη το Θεολόγο και στους Αγίους Ισαποστόλους Κωνσταντίνο και Ελένη.

Η Εκκλησία ανοικοδομήθηκε πολλές φορές από τότε εξ αιτίας πυρκαγιών και

άλλων αναταράξεων που έσεισαν την ορθοδοξία και τη Λιθουανία.

Το Ορθόδοξο μοναστήρι του Αγίου Πνεύματος στη Βίλνα

Το 1873 η εκκλησία πήρε την μορφή που έχει σήμερα και είναι μπαρόκ ρυθμού.